Projectkansen Regio Deal 5e tranche

Samenwerking Regio Zwolle

Diever, Mei 2023

Inhoudsopgave

Inleiding 1
Complexe maatschappelijke opgaven 1
Opgavegericht werken/Regio Deal 4

Inleiding

Complexe maatschappelijke opgaven

De grote opgaven op het terrein van onder meer de volkshuisvesting, de transitie van het landelijk gebied en de opwek van duurzame energie, worden nu door verschillende ministeries`en provinciën uitgewerkt in de 26 nationale programma's: het programma NOVEX. Met de programma's geeft de minister een impuls aan de ruimtelijke kwaliteit en planning van de 'verbouwing' van Nederland. Niet alleen voor een eerlijke verdeling van de ruimte, maar ook om voor volgende generaties de kwaliteit van de leefomgeving te behouden.

De bedoeling van het Rijk is dat de 12 provinciën aan de hand van de Rijksprogramma's de ruimtelijke regie gaan voeren. Zij worden geacht ieder voor hun eigen grondgebied een 'ruimtelijke puzzel' te gaan leggen welke ook de ruimtelijk economische lange termijn ontwikkeling beïnvloeden. Omdat de ruimte beperkt is kunnen spanningen in het ruimte gebruik of kaders ontstaan en keuzes gemaakt moeten worden.

Wanneer de gemeente niet bij provincie en regio aangeeft hoe de situatie er voor staat, wat de opgaven voor de komen jaren zijn en wat gemeente nodig heeft om deze op te lossen dan wordt voor de gemeente een keuze gemaakt.

Huidige ambities en doelen

Er is een sterke samenhang tussen de fysieke leefomgeving en de economie. Een hoge kwaliteit van de fysieke leefomgeving is als onderdeel van een excellent woon- en vestigingsklimaat belangrijk voor economisch succes. En een sterke, duurzame economie is andersom goed voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

De gemeente Westerveld heeft in de omgevingsvisie economische uitgangspunten vastgesteld. In de omgevingsvisie is de identiteit en de integrale langetermijnvisie over de hele fysieke leefomgeving beschreven. De visie geeft richting aan wat in 2040 is bereikt en welke activiteiten daarvoor nodig zijn.

Naast behoud van de beekdalen, essen, bossen en natuurgebieden gaat Westerveld gebiedsgericht werken aan versterking en verbetering van gebieden met thema's als beleving van duisternis en sterren, 'village of shakespeare', IJstijd erfgoed WO II en Unesco werelderfgoed. De maatschappelijke opgaven o.a. inflatie, vluchtelingenproblematiek, stikstof en woningnood zijn ten tijde van het opstellen van de omgevingsvisie niet meegenomen.

Economisch perspectief is nodig door aandacht te hebben voor bijvoorbeeld:

- versterking en verduurzaming van de agrarisch/landbouw sector;
- innovatie en groei van MKB en Defensie;
- behoudt van de internationale koppositie van Nationaal wetenschapsinstituut Astron;
- ruimte voor verduurzaming en ontwikkeling van verspreide bedrijfslocatie 's voor het MKB (bouw, grondverzet, transport, detailhandel, etc.);
- economische en sociale waarde van de zorgsector op het platteland.

Regio Zwolle

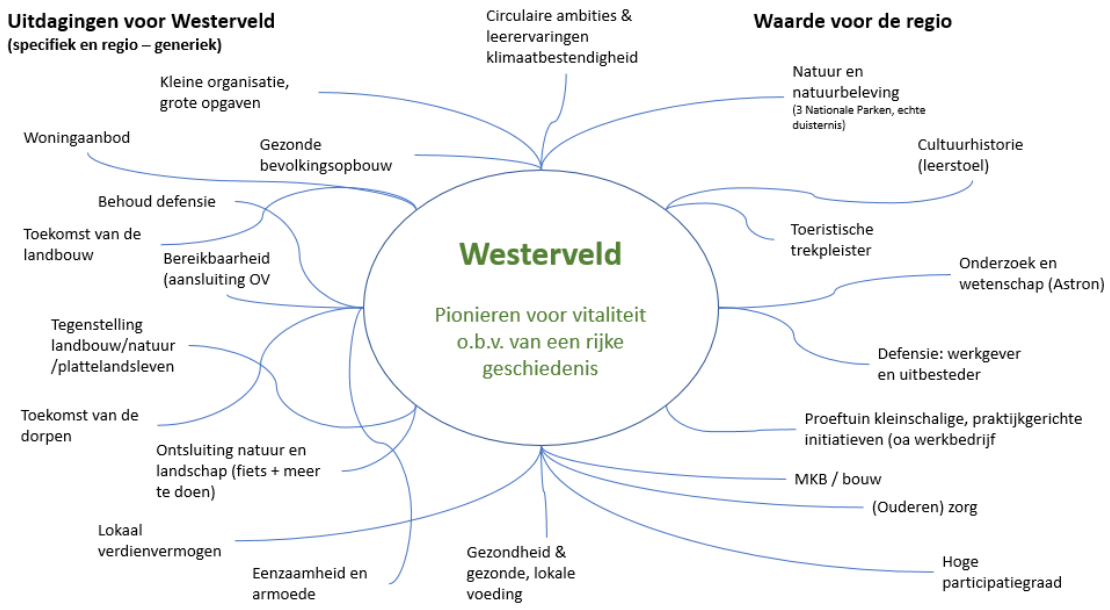
De opgave van Regio Zwolle is duurzaam en inclusief groeien zonder tegenstellingen in de samenleving te creëren en het gevoel van de brede welvaart van inwoners onder druk te zetten. Hierbij gaat om het gevoel van inclusief groeien waarin alle ondernemers en inwoners profiteren is een opgave die kenmerkend is voor de regio.

In de Meerjarige Agenda staat het versterken van Regio Zwolle als duurzame regio, met haar unieke landschappelijke kwaliteit, innovatieve vermogen en het genereren van blijvende welvaart en welzijn (brede welvaart) voor haar inwoners en ondernemers centraal.
Vanuit deze basis trekken partners samen als één regio op naar het Rijk en Europa.
We werken aan een duurzame en wendbare economie, een toekomstbestendige en flexibele arbeidsmarkt, een klimaatbestendige inrichting van onze groei in de regio en aan duurzame bereikbaarheid van- en in de regio.

De agenda is opgebouwd langs twee programma's te weten:
1) Economie en arbeidsmarkt
2) Duurzame groei en leefkwaliteit.

Westerveldse opgaven

Onderstaand figuur geeft een schematisch beeld van de Westerveldse opgaven op het gebied van duurzame groei en leefkwaliteit van Westerveld voor de regio waarbij telkens economie 'geraakt' wordt.

Links in het figuur staan de uitdagingen voor de gemeente Westerveld (niet uitputtend). Westerveld is een kleine gemeente, maar wel een met grote opgaven. Veel landelijke problematiek speelt ook in Westerveld: o.a. klimaatadaptatie, stikstofreductie, woningnood, verlies aan vitaliteit, bereikbaarheid, tekort aan arbeidskrachten.
Rechts staat de waarde (niet uitputtend) van de gemeente Westerveld voor de regio.

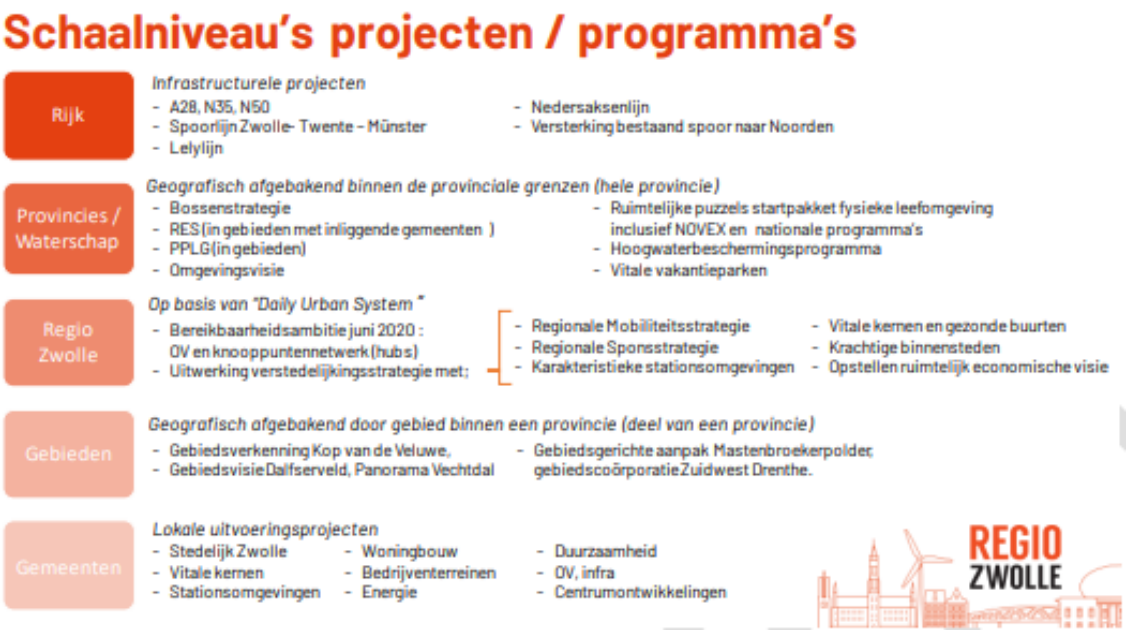
Centraal in het figuur staat Westerveld met de kenmerkende waarden pionieren, vitaliteit en rijke geschiedenis.

- **Vitaliteit:** dit heeft een rechtstreekse relatie met een opgavegericht werken thema, om te werken aan vitale kernen in de regio. Dit is mede waar het in de brede welvaart om moet gaan, zorgen dat de gemeente op korte en lange termijn vitaal blijft. De uitdagingen hierbij zijn links in het figuur weergegeven. Hiervoor zoeken we in de regio en/of provincie naar verbinding met andere gemeenten om elkaar verder te helpen.

- **Pionieren en rijke geschiedenis**: De vroegere koloniën van weldadigheid zijn voortgekomen uit een fase van pionieren. Dat was ook toen juist niet lokaal, maar regionaal/nationaal. Met de buiten gewone Leerstoel vanuit de Universiteit Wageningen worden in Westerveld met een academische bril antwoorden gezocht op de vraag: welke kennis, waarden en vormgeving van het rijke erfgoedverleden, gekoppeld aan de huidige technologie, kunnen worden ingezet om een economisch vitale en sociaal coherente samenleving te realiseren, te midden van een duurzame, met zorg en aandacht vormgegeven, cultureel historische leef- en werkomgeving?

Schaalniveaus

Om vanuit een lichte bestuurlijke samenwerking te bouwen aan een sterke regio is het belangrijk waar op wenst te worden samengewerkt. Er zijn verschillende schaalniveaus waarop projecten en processen landen, zoals onderstaand schema aantoont:

Opgavegericht werken/Regio Deal

Per thema zijn er projectkansen geïnventariseerd die rijp en groen zijn en die nog een nadere uitwerking vragen en toetsing aan de voorwaarden van de Regio Deal.

Opgavegericht werken economie

	Groeipotentieel van draadloze data en communicatietechnologie
Waarom	De kennis van Astron op het gebied van draadloze communicatietechnieken is niet alleen nuttig voor de wetenschap, maar ook het bedrijfsleven en de samenleving. Astron stelt haar technieken ter beschikking aan het bedrijfsleven om meer draadloze producten te ontwikkelen en obstakels weg te nemen. Wij willen met het ecosysteem rond Proeftuin Wireless ecosysteem, dat internationaal vooroploopt met de ontwikkeling van nieuwe quantum- technologie en draadloze communicatietechnologie, nieuw groeipotentieel voor de regio aan boren.
Waar in te zetten	Agenderen bij Regio Zwolle als (nieuwe) kans om vanuit de 'driehoek' samen te werken aan de ontwikkeling van de regio. Mogelijk sterkere aanhaking van onderwijs realiseren door betrokkenheid van TU Twente en Zwolse 8 (onderwijs). In dat kader verbinding leggen met Theo Rietkerk als kartrekker van de Zwolse 8. En Innovatieagenda Defensie.
Heeft nodig	Samenwerking Defensie en provincie. Sponsorschap vanuit de regio Zwolle en een gerichte verkenning van het aanhaken van meer onderwijs partners. Het trekken van deze pilot zou primair plaats moeten vinden met een sterke ondersteunende rol vanuit de regio. Eventueel aanhaking zoeken bij gemeente Zwolle gelet op inzet van Zwolle binnen G40 op digitalisering en technologie ook in de stedelijke omgeving (Senshagen, Smart Mobility, etc.).
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	…..uren voor inzet in lobby bij regio en onderwijs, sturing op het proces en komen tot voorstellen (o.a. gericht op toekomstige regiodeal).

	Toekomstbestendige bedrijventerreinen
	Op dit moment vindt er een onderzoek plaats naar de toekomst van onze bedrijventerreinen.
Waar in te zetten	
Heeft nodig	
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	

	Ontwikkelingen rondom Tuinbouwschool
	De Tuinbouwschool en de tuinen moeten nog steeds tot ontwikkeling komen. Hier zijn mogelijk koppelkansen richting circulaire economie en leefbaarheid op het platteland.
Waar in te zetten	
Heeft nodig	
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	

	Oorlogsmuseum
	Een belangrijke sector voor de brede welvaart is de toeristische- en culturele sector. Een oorlogsmuseum past bij de gebiedsidentiteit van het Holtingerveld en de aanwezigheid van de Johannes Post Kazerne in Havelte. Samen met vrijwilligers het verhaal blijven vertellen, maar mogelijk ook de huidige situatie onder de aandacht brengen.
Waar in te zetten	
Heeft nodig	
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	

Opgavegericht werk arbeidsmarkt

Voortzetten van de inzet op het gebied van de Human Capital Agenda en het onderwijs en arbeidsmarkt programma. De lopende Regio Deal heeft reeds het succes bewezen van deze agenda. Voortzetting wordt zowel ambtelijk als door onze ondernemers wenselijk geacht. BBL werken en leren constructie van de Regio Zwolle is voor Westerveld aantrekkelijk vanwege de bedrijven die gevestigd zijn in de regio. Wellicht dat het gezamenlijk oppakken van laaggeletterdheid en het helpen van statushouders naar werk nog een kans is voor de samenwerking. Verder invulling van het programma volgt.

	Leerstoel
	Naast arbeidsmarkt is onderwijs ook ontzettend belangrijk voor de leefbaarheid op het platteland. De academische leerstoel van Westerveld kan voor verbreding zorgen binnen het universitaire onderwijs in de Regio Zwolle.
Waar in te zetten	
Heeft nodig	
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	

Opgavegericht werken duurzaam groeien en leefkwaliteit

	Oprichting van lokale grondstoffen hubs
	Alle lokaal aanwezige grondstoffen in Westerveld zijn met onderzoek vanuit de huidige Regio Deal 'Circulair produceren en consumeren' in kaart gebracht. Dit maakt dat de gemeente Westerveld zeker kan bijdragen aan versnelling naar een meer lokaal beschikbare grondstoffen en ondernemers makkelijker nieuwe verdienmodellen kunnen ontwikkelen. Er staan een aantal grote renovatie en transformatie activiteiten in Westerveld gepland. Samen met deze bouwpartners een uitgelezen moment om de aanwezige grondstoffen in de gebouwen te inventariseren en te documenteren. zodat vrijkomende materialen hergebruikt, opgeslagen en /of beschikbaar gesteld kunnen voor andere gebruik. Een regionale spreiding van lokale grondstoffenhubs en digitale inventarisatie/catalogus is goed op te pakken binnen een regionaal samenwerkingsverband met meerdere gemeenten.
Waar in te zetten	Bij het ontwikkelproces van de ruimtelijk economische visie van de Regio Zwolle (REV)/vervolg verstedelijkingsstrategie. Hier agenderen als kans voor de regio om toe te werken naar een circulaire economie. Daar hoort vervolgens een concrete toezegging uit te komen in de ruimtelijke programmering van bedrijventerreinen (areaal in Westerveld) zodat de grondstoffenhub's ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. Ruimtevraag inbrengen bij onderzoek bedrijvigheid Westerveld en provinciale programmering Drenthe.
Heeft nodig	Ambtelijke betrokkenheid in ontwikkelproces van de ruimtelijk economische visie gebiedsprocessen/verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle. Bestuurlijk aanhaken bij provincie Drenthe, samenwerking Defensie of beïnvloeden via bestuurlijke sessies vanuit de regio.
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	……dag per week gemiddeld voor inzet in ontwikkelproces van de visie en onder de aandacht brengen bij regio en provincie.

	Stimuleren circulair bouwen, productie lokale grondstoffen en voedsel
Waarom	Het verplaatsen van molens, boerderijen en huizen was vroeger gebruikelijk. Het verplaatsen van de oude korenmolen naar de historische molenplaats van de afgebrande molen van Frederiksoord zou een belangrijke ruimtelijke impuls betekenen voor zowel het in werking houden van de molen in een daarvoor geschikt molenbiotoop, als vanuit historisch oogpunt: Het betreft een als rijksmonument geregistreerde korenmolen die oorspronkelijk uit de provincie Groningen naar Drenthe is verplaatst. De molen is gebouwd op 'ongeveer' een bestaande molenplaats van een eerder in 1932-1936 afgebroken molen. De huidige molen is in 1968 samengesteld uit een watermolen (poldermolen) uit de Kooipolder in Kantens en een kleine poldermolen aan het hoendiep. De huidige standplaats van de molen

	is uit haar context gekomen door oprukkende nieuwbouw waardoor ook de molenbiotoop niet houdbaar is gebleken. De achtergrond dat er een molen heeft gestaan aan de molenlaan heeft bij ons de wens doen ontstaan om hier weer een herkenbare molen te herbouwen. Het project bied kansen voor jonge mensen in opleiding kennis en ervaring op te doen hoe je circulair en duurzaam kunt bouwen met materiaal die hun kwaliteit al jaren hebben bewezen. De functie van de molen kan gebruikt worden als oud ambacht (het ambacht van molenaar staat weer vol in de aandacht; op dit moment wordt de te verplaatsen molen echter niet gebruikt voor het opleiden van leerling-molenaars) maar ook als actief en educatief project in samenhang met circulair produceren en consumeren, Makker Van Een Akker, Sociale voedseltuinen en de landbouw achtergrond vd koloniën. Het circulair verwerken van de op duurzame wijze geteelde landbouwproducten in de molen tot meel (granen en boekweit) op de plaats waar deze ook geteeld worden, is daarbij een enorm voordeel. Circulariteit en energie neutraal is daarnaast een uitdaging die we graag aangaan. Het starten van leer- werk trajecten in samenwerking met (erkende) opleidingsinstellingen geniet onze voorkeur. Re-integratie trajecten vanuit onze eigen organisaties zijn daarbij ook een toegevoegde waarde. Het verhaal van circulair-bouwen wordt toegevoegd aan de toeristische informatie verstrekking binnen een nieuwe fietsroute. Hiermee wordt de historie van meerdere karakteristieke herbouwde gebouwen verteld.
Waar in te zetten	Agenda Economie Regio Zwolle: Regio Deal
Heeft nodig	Ambtelijke betrokkenheid, initiëren vervolg. Regionale samenwerking Regio Zwolle EZ/ leefomgeving
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	…..dagen in de week met diverse betrokkenen voor propositie Regio Deal en onder de aandacht brengen bij regio en provincie, 0,5 dagen in de week voor lokale voedselketen/streekproducten

Opgavegericht werken versterken bereikbaarheid DUS (Daily Urban System)

	Uitvoering van ons laadinfrastructuur plan
	In Drents verband hebben wij een laadinfrastructuurplan opgesteld.
Waar in te zetten	
Heeft nodig	
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	

	Regionaal samenwerken voor betaalbare en schaalbare vervoersoplossingen
Waarom	Om werkgelegenheid op peil te houden en om te zorgen dat bedrijvigheid groeit zorgen we voor aansluiting op het daily urban system van de regio met passende openbare vervoersmogelijkheden. Wij laten hierbij het beeld over traditionele openbaarvervoer achter ons en zoeken naar nieuwe businessmodellen die we met (sub-)regio partners op kunnen pakken. Hiermee willen we een aanbod creëren die aansluit op de vraag van de gebruiker op ieder moment en iedere locatie, terwijl het rendabel blijft.
Waar in te zetten	Provinciaal: De opgave is ook benoemd in de overeenkomst met het ministerie van Defensie, BZK, gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel en Drenthe. Hierin wordt gedeelde inzet verwacht en vanuit provincie Drenthe het initiatief als kartrekker in deze opgave. Regionaal: Inbrengen bij programma regionale mobiliteitsstrategie Regio Zwolle kan separaat als onderdeel van werkgeversaanpak (provincie Drenth/Overijssel, nieuwe regio deal). Tevens rand voorwaardelijk mee laten lopen in inbreng ruimtelijk economische visie/ uitwerking verstedelijkingstrategie
Heeft nodig	Heeft nodig: ambtelijke betrokkenheid in programma regionale /provinciale mobiliteitsstrategie Een sponsor bij Regio Zwolle t.a.v. regio belang, directe lijnen met beide provincies. Bestuurlijk aanhaken bij provincie Drenthe of beïnvloeden via bestuurlijke sessies vanuit de regio.
Verantwoordelijke	
Ambtelijke inzet	